

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uznania za krajową drogi ze Szczawnicy do stacyi kolei żelaznej Tarnowsko-Leluchowskiej w Piwnicznej.

Wysoki Sejmie!

Już w przedłożonym Wysokiemu Sejmowi w roku 1871 projekcie ogólnej sieci dróg krajowych Wydział krajowy, przedstawiając konieczność wcielenia istniejących w powiecie Sądeckim dróg powiatowych :

- a) z Nowego Sącza na Krynicę do Muszynki,
- b) z Krynicy do Muszyny i
- c) ze Starego Sącza na Piwniczną i Żegestów do Muszyny —

do kategorii dróg krajowych, wykazał także potrzebę budowy nowej drogi krajowej ze Szczawnicy, po nad granicę węgierską do Piwnicznej.

Do przedstawienia tego powodowały Wydział krajowy nie tylko zły stan powyższych dróg powiatowych, z braku funduszy na ich utrzymanie wówczas zaniedbanych i do rzędu zwykłych dróg gminnych sprowadzonych ; lecz głównie niezbędność tychże dla utrzymania związku bieżących od zachodu i północy gościńców krajowych z gościńcami węgierskimi w przyległych komitatach Spi skim i Szaroskim istniejącymi, którymi wszelki ruch handlowy między Galicyą, Węgrami i Prusami się odbywa. Niemniej powodował się Wydział krajowy nader ważnym względem na potrzebę zapewnienia dobrej komunikacyi znajdującym się w tej części powiatu zakładom kąpielowym w Krynicy, Szczawnicy, Żegestowie i sąsiednim Bardjowie.

Jedynie tylko niepewność kierunku projektowanej dopiero wówczas kolei Tarnowsko-Leluchowskiej wstrzymała Wydział krajowy od przedstawienia stanowczych wniosków względem zaliczenia dróg powyższych do najpilniejszych dróg krajowych.

Obecnie jednak, gdy budowa pomienionej kolei wchodzi w życie i z stale oznaczonych punktów stacyi tejże osądzić już można, w którym kierunku połączenie tych komunikacyi najodpowiedniej może być osiągnięciem, okazuje się, iż proponowane uznanie za drogi krajowe dróg powiatowych z Nowego Sącza na Krynicę do Muszynki i ze Starego Sącza na Piwniczną, Żegestów ku Muszynie, stało się zbyt

nem, ponieważ kolej rzeczona, idąc bezpośrednio na Nowy i Stary Sącz, oraz Piwniczną i Żegestów po pod Muszynę do Leluchowa, wiąże już tem samem tak wyż poszczególne gościeńce handlowe, jak również ułatwia komunikację z miejscami kąpielowemi, do których cały ruch tą koleją się zwróci.

Natomiast z powyższego powodu, również jak za względu, iż Żegestów bezpośrednio jako stacja kolej żelaznej, a Krynica pośrednio za pomocą już istniejącej a tylko ulepszenia potrzebującej drogi powiatowej z Żegestowa, oraz z Sącza do Krynicy przystępnemi będą dla zdążających tamże chorych, okazuje się budowa drogi ze Szczawnicy do Piwnicznej niezbędną i najpóźniejszą.

Od stacji bowiem kolei w Piwnicznej, zbliżonej najbardziej do Szczawnicy istnieje teraz zupełna przerwa komunikacji, wynosząca dwie i pół mili, która z wybudowaniem kolei żelaznej stanie się nader dotkliwą nie tylko dla Szczawnicy, jako zakładu kąpielowego, lecz bardziej jeszcze w kierunku ku Węgrom dla handlu i przemysłu znacznej części zachodniej Galicyi, obejmującej powiaty Sądecki, Limanowski, Myślenicki, Nowotargski, Bialski, Wadowicki i Żywiecki, oraz dla wykazanego powyżej ogólnego ruchu handlowego, który z powodu kolei jeszcze bardziej się wzmoże.

Naturalne bowiem ciężenie ruchu tego ku Węgrom utrzymać się da tylko sprowadzeniem go do głównej arteryi komunikacyjnej, którą stanowić będzie powyższa kolej żelazna; skierowanie to zaś możliwem jest jedynie przez połączenie dróg krajowych Czorsztyńskiej i Krościńskiego-Szczawnickiej z koleją żelazną, przedłużeniem tej ostatniej drogi do stacji kolei w Piwnicznej.

Wydział krajowy zarządził już sporządzenie przybliżonych kosztorysów i planów tego przedłużenia i według tychże długość drogi wynosić będzie około dwie i pół mili a budowa jej według powziętych przez referenta dróg krajowych na miejscu szczegółowych informacyi, prawdopodobnie kosztować będzie niespełna 100.000 złr — Zapytany c. k. Rząd oświadczył się za budową tej drogi, jako pożądaną także ze względów strategicznych, a właściciele przyległych obszarów dworskich, mianowicie JWy hr. Edward Stadnicki i Wny Józef Szalay oświadczyli, iż w razie budowy jej, ofiarują bezpłatnie nie tylko swe grunta, o ile przez nie droga przechodzić będzie, lecz także materiały w kamieniu i drzewie na drogę i na mosty w obrębie ich posiadłości potrzebny.

Z przytoczonych powodów, jak niemaiej ze względu, iż przez wybudowanie powyższej drogi nastąpi także pożądaną w interesie chorych połączenie Szczawnicy z Krynicą i Żegestowem — Wydział krajowy zamieszczaając w budżecie na rok 1875 na budowę drogi tej sumę 50.000 złr. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt do ustawy o uznaniu drogi ze Szczawnicy do Piwnicznej za drogę krajową.

We Lwowie dnia 7. sierpnia 1874.

Leon Hsiąże Sapieha

Marszałek krajowy w. r.

Władysław hr. Badeni

Członek Wydziału kraj. w. r.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomerji
z Wielkim księstwem Krakowskim względem uznania drogi ze Szczawnicy do stacyi kolei żelaznej
Tarnowsko — Leluchowsko — Preszowskiej w Piwnicznej za krajową.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mego królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim księstwem
Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Droga ze Szczawnicy po nad granicę węgierską do stacyi kolei żelaznej Tarnowsko — Leluchowsko — Preszowskiej w Piwnicznej uznaje się za drogę krajową, jako przedłużenie drogi krajowej Krościeńsko — Szczawnickiej.

§. 2.

Powiat Sądecki, przez którego terytoryum droga ta przechodzi, obowiązany jest spłacać wszelkie wynagrodzenia za grunta, czy to stale pod drogę zajęte, czy też na cele budowy czasowo używane, — o ile takowe przez właścicieli bezpłatnie odstąpione nie będą.

§. 3.

Ministrowi Mojemu spraw wewnątrznych polecam wykonanie tej ustawy.

67431